

Wydawnictwo

KW WOLNEJ POLISCE

CODZIENNE PISMO SAMODZIELNEJ BRYGADY STRZELCÓW KARPACKICH

M.p., Środa, 12 marzec 1941r.

Rok II. Nr. 61. (168).

telegramy

W PRZEDMIEDNIU WYDARZEN NA BAŁKANACH.

Londyn, 11.3.(R). "Times" rozważając obecną sytuację strategiczną na Bałkanach zapowiada, że "W najbliższych dniach powzięta ma być przez rząd brytyjski ważna decyzja, która być może nawet już zapadła".

Zdaniem dziennika wiele wskazuje na to, że Jugosławia wierna swym bohaterskim tradycjom przeciwstawi się wszelkim próbom niemieckim pogwałcenia swej neutralności, celem zaatakowania Grecji.

Dziennik wskazuje przy tym na ponowne zapewnienia dane przez Grecję, że zdecydowana jest stać dalej opór i przeciwstawić się wszelkiemu nowemu atakowi, zwróconemu przeciwko niej.

W tym duchu złożył ostatecznie oświadczenie premier rządu greckiego Korizis przemawiając do robotników w Atenach i Pireusie. Podkreślił on, że naród grecki zdecydowany jest nie ustąpić ani piędzi ziemi. Mówca wyraził swe uznanie dla ofiar złożonych oszczędnie przez robotników greckich i podkreślił zdecydowanie ich do stawienia czoła wszelkim atakom na wolność. "Jesteśmy pewni - stwierdził premier - że walka, którą rozpoczęliśmy 28 października prowadzona będzie nadal z tym samym bohaterstwem

Przygotowania obronne w Anglii.

i z niesłabnącą wytrwałością, aż za kończy się zwycięstwem prawa i sprawiedliwości".

Zapowiadane na środę podpisanie paktu przyjaźni między Jugosławią i Niemcami zostało nagle odroczone. "New York Times" pisze, że akt ten nie nastąpi przed sobotą bieżącego tygodnia. Dalsze informacje z dobrze

poinformowanych kół jugosłowiańskich wskazują, że Jugosławia nie podpisałaby paktu państw "osi" z Japonią, nawet w wypadku, gdyby z takim żądaniem zwrócono się do niej bezpośrednio. Dotychczas Niemcy nie zwróciły się z takim żądaniem, ani nie wzmogły swej dotychczasowej presji. Stosunki między Jugosławią i Rzeszą są oficjalnie określane, jako będące jeszcze zupełnie przyjazne.

Przyjazd posła brytyjskiego w Sofii Rendela do Stambułu miał nastąpić we wtorek. Do granicy bułgarskiej towarzyszył mu poseł U.S.A. G. Earle.

Zawieszony na skutek interwencji niemieckiej dziennik turecki "Yeni Sabah", pojawił się we wtorek rano ponownie, po zaledwie jednodniowej przerwie.

POWRÓT GEN. WEYGANDA DO AFRYKI.

Vichy, 11.3.(R). Generał Weygand powrócił z Vichy do Algeru. Jeszcze przed jego odjazdem przybył z Algeru do Vichy generalny gubernator francuski w Algerze adm. Abrial, który odbył dłuższą konferencję z wicepremierem adm. Darlan i marsz. Petain.

Admirał Darlan złożył wobec przedstawicieli prasy amerykańskiej oświadczenie, że jeżeli blokada Francji będzie nadal kontynuowana, każe on konwojować francuskie statki handlowe okrętom wojennym.

Oświadczenie to zwróciło szczególną uwagę kół brytyjskich, które w związku z tym wyrażają nadzieję, że Francja nadal będzie jednak okazywać dotychczasowe zrozumienie dla znaczenia blokady w obronie uciśnionych narodów.

Gdyby była możliwość przyjscia z pomocą nieokupowanej Francji, bez wspomagania Rzeszy, rząd brytyjski jest zawsze gotów rozważyć taką propozycję. Francja zgodziła się jednak na gospodarczą współpracę z Niemcami. Admirał Darlan może się czuć odpowiedzialnym za wyżywienie 40 milionów ludności francuskiej, ale W. Brytania prowadzi walkę o wyzwolenie znacznie większej ilości ludności w Europie znajdującej się pod jarzmem niemieckim. W tej liczbie znajdują się również i Francuzi. Odstąpienie Francuzom przez Niemców 2 milionów kwintali zboża nie mogłoby być traktowane, jako wspaniałomyślność, lecz tylko zwrot zaledwie cząstki zrabowanego w ciągu ub. 10 miesięcy zboża we Francji.

Prasa brytyjska wskazuje, że sprawa ta świadczy, iż blokada daje

się coraz dotkliwiej we znaki nieprzyjacielowi.

Tymczasem nadszedł do Marsylii amerykański transportowiec "Cold Harbour" z ładunkiem żywności i innych przedmiotów pierwszej potrzeby dla francuskich dzieci i inwalidów. Amb. U.S.A. w Vichy adm. Leachy zapowiedział przyjazd za 3 tygodnie następnego transportu na statku "Exmouth".

ZWIĘKSZONE STRATY MARYNARKI HANDLOWEJ.

Londyn, 11.3.(R). Straty sojuszniczej marynarki handlowej, poniesione w ciągu tygodnia kończącego się dnia 2 marca b.r., dość znacznie przekroczyły cyfry przeciętne. Od początku wojny były tylko dwa tygodnie, w których zanotowano większe straty.

Ogółem zatopionych zostało 29 statków o ogólnej pojemności 148.038 tonn. W tym jest 20 statków brytyjskich, o łącznej pojemności 102.871 tonn, 8 sojuszniczych o pojemności 41.970 i 1 statek neutralny o pojemności 3.197 tonn.

Przeciw zarządzenia brytyjskie uległy ostatnio nowemu udoskonaleniu i jakkolwiek nie można obecnie podać szczegółów, urzędownie stwierdza się, że przeprowadzone przez W. Brytanię kontrataki dały nadzwyczaj zadowalające wyniki.

POMOC AMERYKI DLA W. BRYTANII.

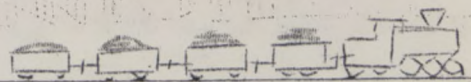
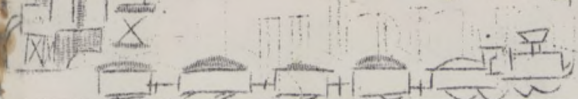
Podpisanie ustawy przez Roosevelta.

Waszyngton, 11.3.(R). Prezydent Roosevelt odbywa nieustanne konferencje z przedstawicielami rządu i życia gospodarczego w sprawie natychmiastowej realizacji planu pomocy dla W. Brytanii. Na narady wzywani byli szefowie armii i marynarki, z ministrem wojny Stimsonem na czele.

Przedstawiciele parlamentu po konferencji z prezydentem oświadczyli, że w ciągu bieżącego tygodnia jeszcze nastąpi wysyłka do W. Brytanii flotylii łodzi typu "Mosquito" (Komar). Prez. Roosevelt natychmiast po podpisaniu ustawy o "pożyczkach i dziełach" zapowiedział ma przekazanie dalszych 75 kontrtorpedowców W. Brytanii. Grecja, która również jest wielce zainteresowana w udzieleniu wydatnej pomocy przez Amerykę, w emisji radiowej dała wyraz swego zaufania w szybkie przeprowadzenie przez władze amerykańskie zarządzeń wykonawczych do ustawy o pomocy dla walczącej demokracji. Według najświeższych wiadomości ustawa została ostatecznie zaaprobowana przez Izbę Reprezent. znaczną większością głosów i podpisana przez prez. Roosevelta.

CZYNNIK GOSPODARCZY W WOJNIE NOWOCZESNEJ

Może w żadnej wojnie, którą przechodził nasz świat, momenty gospodarcze nie odgrywały poza oczywiście postawą duchową narodów, tak decydującej roli, jak właśnie obecnie. Wojna dotychczasowa - to już nie walka ludzi lecz walka maszyn - maszyn coraz to większych, coraz bardziej skomplikowanych kolosów stalowych poruszających się po lądzie, wodzie lub w powietrzu.

Jest rzeczą oczywistą, że w takiej wojnie potencjał gospodarczy stron wojujących decyduje w przeważającej mierze o jej wyniku. W tej nowoczesnej formie walki czołgów i samolotów, zwycięży ten, kto będzie ich miał więcej, czyja produkcja będzie większa, kto będzie miał więcej stali, miedzi, gumy, więcej zakładów przemysłowych zdolnych do produkcji, więcej rąk do pracy, więcej pieniędzy.

Dlatego to uchwalenie w Stanach Zjednoczonych ustawy o "pożyczkach i dzierżawie" ma niesłychane wprost znaczenie dla przyszłego toku wypadków wojennych. Udostępnia ona bowiem W. Brytanii ogromne zasoby materialne Stanów Zjednoczonych, stawia do dyspozycji całą jej olbrzymią zdolność produkcyjną, opartą o nieograniczone, niemal ilości surowców.

Stany Zjednoczone od dawna odgrywają w gospodarce światowej dmi nującą rolę. Przynajmniej jedna trzecia ogólnej produkcji surowców przemysłowych (prócz gumy) pochodzi z tej części świata. Jeśli zaś chodzi o produkcję stali, elementu najważniejszego w wojnie nowoczesnej, to Stany Zjednoczone wytwarzają same nieomal dwa razy więcej niżeli cały kontynent europejski. Zdolność produkcyjna Stanów oceniana jest obecnie na 75 do 80 milionów ton stali rocznie.

Stocznie okrętowe amerykańskie wybudowały w r. 1940 - 68 jednostek morskich o pojemności ponad pół miliona ton. Wobec znacznego wzmocnienia tempa pracy liczyć się należy na wzrost produkcji w roku bieżącym.

Produkcja samochodów i czołgów osiągnęła w styczniu b.r. rekordową cyfrę 555.000 sztuk, zaś produkcja samolotów preliminowana poprzednio na 1.000 miesięcznie została znacz-

nie przekroczona. Przewidziano jest powiększenie tej wytwórczości do cyfry ponad 3.500 samolotów miesięcznie.

Niezależnie od pomocy amerykańskiej rząd brytyjski dokłada wszelkich starań w kierunku zwiększenia potencjału swego przemysłu wojennego. Według ostatnich wiadomości na stopni w W. Brytanii w najbliższym czasie zamknięcie całego szeregu warsztatów przemysłowych drugorzędnego znaczenia, które i tak na skutek wojny wiedą suchotniczy żywot. W ten sposób zwolni się około 175.000 prze-ważnie wykwalifikowanych sił roboczych, które powiększą kadry robotników przemysłu zbrojeniowego.

Nacalnie gorzej przedstawiają się zadania gospodarce po drugiej stronie frontu w Rzeszy hitlerowskiej. Przy dużej zdolności produkcyjnej, Niemcy cierpią dotkliwy brak najcenniejszych, bo podstawowych surowców przemysłowych. Jest to oczywiście zasługa blokady brytyjskiej, która skutecznie odgradza Rzeszę od światowych źródeł surowcowych. Niemcy starają się wyciągać to, co im potrzebne z krajów okupowanych i z krajów "związanych węzłami przyjaźni" z Rzeszą, czyli pozostających pod groźbą przemocy. Lecz źródła te wyczerpują się szybko, uwzględniając ogromne zapotrzebowanie wojenne.

Gospodarka wojenna z istoty swej wymaga ofiar od społeczeństwa, lecz w Rzeszy ofiary te są nieproporcjonalnie duże. Według poważnych źródeł angielskich 70% całego niemieckiego dochodu społecznego zużywane jest obecnie na wydatki wojenne.

Opóźkanie przedstawiają się też stosunki w Japonii. Ogólna suma wydatków państwowych i samorządowych przewidzianych na rok 1941/42 wynosi około 21 miliardów jenów, z których 15 miliardów nie znajduje pokrycia w przewidzianych przychodach. W wydatkach na pierwszym miejscu figurują koszty prowadzenia wojny w Chinach i finansowanie przemysłu zbrojeniowego z kwotą około 13 i pół miliardów jenów. Niedobór budżetowy będzie musiał znaleźć pokrycie w nowych pożyczkach wewnętrznych, gdyż na kredyty zagraniczne Japonia liczyć nie może. Miernikiem wysokości preliminowanych wydatków jest fakt, że sięgają one 3/4 rocznego ogólnego dochodu społecznego kraju.

Nie dobrze się dzieje w państwach "osi".

Kronika Brygady

"NASZE DROGI".

Drugi numer dwutygodnika Samo dzielnej Brygady Strzelców Karpaczkich obejmuje, podobnie jak i Nr.1, 28 stron druku i zawiera szereg ilustracji z życia Brygady i uchodźstwa polskiego. Na treść numeru składają się następujące artykuły:

- x X x Gen. Broni Kazmierz Sosnkowski.
- Wacław Raduski Wojsko i Naród.
- x X x Powstanie Armii Polskiej we Francji.
- Kazimiera Iłłakowiczówna-Ojczyzna.
- W.R. Wojna Nieregularna.
- Florian Sokół Churchill.
- St.R. Przebudzenie Francji.
- Mjr.A.Zawadzki Polska Kartografia Wojskowa na Usługach Odkrywczych Badań Naukowych.
- Kronika Ilustrowana.
- Mjr.dr.Młotek Palestyna.
- Jan Kuczawa Pomnik Gottfryda Kellera.
- Jan Walewski Morze mówi do polskich żołnierzy.
- Dr.Jan Madey Polskie Skrzydła.
- N.Gurdus Przegląd Polityczny.
- X. Tadeusz Kościuszko.
- m. Sp.Pułkownik Dypl.Ludwik Mikołaj Rudka.

Ku czci Chrystusa Króla.

Kronika - Wesoły Kacik.

Prenumeratom zeszyt drugi został już dostarczony. Pozostała nie wielka ilość egzemplarzy w cenie 50 milców za egzemplarz jest do nabycia w administracji gazety "Ku Wolnej Polsce".

Nr.3 znajduje się już w druku.

MISTRZOSTWA PIŁKARSKIE ARTYLERII.

W ubiegłym tygodniu rozpoczęły się rozgrywki wewnętrzne w piłkę nożną o mistrzostwo Karpackiego Pułku Artylerii. Dotychczas rozegrano dwa spotkania.

II. DYON - III. DYON: 1:1 (0:1).

Składy drużyn:

II.Dyon: Wiertelak, Janik, Juda, Gruszka, Ruszała, Świdernoch, Posadzki, Mroszczak, Barzela, Bogusz, Wycisk.

III.Dyon: Opiela, Kamiński, Knopik, Słotwiński, Kusiński, Ukraiński, Głowacki, Jędrzejczyk, Szul, Adamski, Pniwski.

Zawody chociaż nie stały na dość wysokim poziomie, jednak były interesujące ze względu na dużą ambicję w grze obu drużyn. Bramki strzelili Barzela z karnego i Jędrzejczyk. Sędziował ppor. Komunieccki.

W poniedziałek spotkały się drużyna I.Dyonu z zespołem II.Dyonu. Wygrała drużyna I.Dyonu w stosunku 4:3 (2:1).

Składy drużyn:

I.Dyon: Mularz, Czelnik, Kruszelnicki, Głowacki, Januszewski, Federbusz, Tuszkiewicz, Szeneman, Nawrot, Jakubowski, Styczyński.

W II.Dyonie zamiast Świdernocha i Janika zagrał Gutan i Szczętka.

Zawody przeprowadzone były w żywym tempie. Ambicja jaką zawodnicy okazali w grze oraz częste zmiany sytuacji czyniły grę interesującą. Bramki były piękne.

Bramki strzelili dla I.Dyonu: Tuszkiewicz, Nawrot (2), Szeneman, zaś dla II.Dyonu: Wycisk, Mroszczak i Barzela.

I.Dyon przedstawiał się technicznie lepiej i grał skuteczniej. Drużyna II.Dyonu miała okazję do poprawienia wyniku, ale strzałowo atak zawiódł.

Sędziował ppor. Liszka.

W środę o godz.16,30 rozegrane zostaną na boisku Brygady zawody piłki nożnej między drużynami I-go Dyonu i III-go Dyonu.

D.c. telegramów ze str.2-ej.

UKŁAD SYJAMSKO - INDOCHINEŃSKI.

Tokio, 11.3.(R). Układ między Syjamem i Indochinami został ostatecznie zawarty. Syjam otrzymuje dość znaczne obszary na północy i południu Indochin Francuskich. Obszary te zostaną zdemilitaryzowane, a ludność indochińska i francuska będzie na nich korzystała z pełnego równoprawnienia z obywatelami syjamskimi w zakresie praw wjazdu, pobytu i pracy. Zapowiedziane jest przytym zawarcie późniejszego układu między Japonią, Syjamem i Indochinami w sprawie utrzymania pokoju na obszarach t.zw. Wielkiej Azji i zbliżenia między trzema wspomnianymi krajami.

OSTATNIE WIADOMOŚCI

BOMBARDOWANIE OKRĘGU PORTSMOUTH.

Stracono 7 samolotów niemieckich.
Londyn, 12.3.(R). W nocy z poniedziałku na wtorek głównym celem bombardowań lotnictwa niemieckiego był południowy okręg Portsmouth'u. Podczas tego ataku, który trwał około 6 godzin, bomby wyrzuciły stosunkowo nie duże szkody i niewielne ofiary w ludziach. Bombardowano jeszcze kilka innych miejscowości wyrządzając niennacne szkody.

Tęj nocy stracono nad Anglią 7 aparatów niemieckich. Baterie przeciwlotnicze zestrzeliły nad Portsmouth'em 4 aparaty, dwa inne zostały zniszczone na lotnisku holenderskim. O nich karabinów maszynowych z samolotów RAF, wracających z nalotu na Kolonię - siódmy samolot niemiecki typu Messerschmidt padł w walce nad ziemią.

SILNE BOMBARDOWANIE KOLONII.

Angielskie myśliwce obrony wybrzeży dokonały w poniedziałek 3 ofensywnych lotów patrolowych nad kanałem La Manche i Francją okupowaną, nie napotkawszy nigdzie na opór ze strony samolotów nieprzyjacielskich. Pościgowce angielskie musiały jednak przedrzeć się przez silny ogień baterii przeciwlotniczych, przy czym jeden aparat został stracony.

Nocy poniedziałkowej formacja bombowców brytyjskich atakowała obiekty w zachodnich Niemczech z Kolonią na czele. Inne formacje bombardowały nieprzyjacielskie porty wybrzeżowe, jak Boulogne, Cherbourg, Brest i t.p. oraz lotniska w okupowanej przez nieprzyjaciela północnej Francji. Przy bombardowaniu Kolonii wiadomość była bardzo dobra i można było zobaczyć jak bomby eksplodowały w pobliżu mostu Hohenzollern, powodując duże pożary. Wzniesiono jeszcze szereg pożarów w innych dzielnicach miasta, jak również nastąpiło kilka eksplozji. Dobre rezultaty osiągnięto również przy bombardowaniu portów i lotnisk nieprzyjacielskich. Dwa bombowce angielskie nie wróciły do bazy.

GRECY PODEJMUJĄ GWALTOWNĄ OFENSYWĘ.

Ateeny, 12.3.(AA). Poniedziałkowy komunikat donosi, że po zaciętych walkach wojska greckie zajęły dobrze ufortyfikowane pozycje nieprzyjacielskie. Włosi próbowali stawić opór jednakże wysiłki ich spełzły na ni-

czym i nieprzyjaciel przypłacił je dużymi stratami. Grecy wzięli do niewoli około 300 jeńców, w tym wielu oficerów. Odparto jeszcze nieprzyjacielski atak czołgów, niszcząc je jeden z nich. Lotnictwo greckie współdziałało z armią lądową, bombardując i ostrzeliwując z powodzeniem oddziały nieprzyjacielskie, samo nie ponosząc żadnych strat. RAF wspomogając stale działania greckich wojsk lądowych bombardowało ponownie w poniedziałek nieprzyjacielskie obozysko wojskowe i transporty zmotoryzowane na drodze z Giava do Buzi. Pomimo ognia baterii przeciwlotniczych ostrzeliwano również różne obiekty z karabinów maszynowych.

ZNOWY NALOT NA TRIPOLIS.

Kair, 12.3.(R). W nocy z poniedziałku na wtorek ciężkie bombowce RAF dokonały nalotu na Tripolis, bombardując zabudowania portowe i stojące w porcie statki. Wzniesiono m.in. wielki pożar na molo, który spowodował silne eksplozje. Inne bombowce RAF dokonały ataku na lotnisko w Tripolitanii, niszcząc dwa samoloty nieprzyjacielskie znajdujące się na ziemi, dalsze zostały uszkodzone. Wszystkie aparaty angielskie wróciły z tymi działaniami do bazy.

DZIAŁANIA W ABISSYNI I.

Komunikat wojenny donosi, że w Libii i Erytrei nie zaszło nic ważniejszego.

W Abissynii wojska imperialne zajęły wzgórze Afodu i posuwają się naprzód w kierunku Asosa. W ciągu odwrótu na tym odcinku wojska nieprzyjacielskie pozostawiły 4 działa i sporo materiału wojennego, w tym samochód pancerny. Więcej na wschód powstaniec abissyński zajęli miasto Dambasza i ścigają cofające się kolumny włoskie w kierunku Debra-Marjos. Tutaj zdobyto dwa działa i bogaty sprzęt wojenny.

Kolumny włoskie z Burye zostały już w pościgu zepchnięte za Dambasza. Anglicy i powstańcy zbliżyli się w ten sposób o dalsze 40 km. do Addis Abeby.

Radio rzymskie donosi, że wicekról Abissynii ks. Aosta pojechał drogą powietrzną do Erytrei. Zwiedził Asmarę i port Massaua, a później udał się do kwatery głównej.

Somali włoskim działania rozwijają się pomysłnie. Wzięto setki jeńców, m. in. dowódcę brygady.

A-S-Z

/Angielski Słowniczek Żołnierza/

Lekcja 6.

Znaczenie angielskie	W y m o w a	Znaczenie polskie
WEST	/uest/	zachód
WESTERN, WESTERLY	/uéstern, uésterly/	zachodni
NORTH-EAST	/nórðh-yst/	północny-wschód
WEATHER	/uedher/	pogoda
GOOD WEATHER	/gud uedher/	ładna pogoda
BAD WEATHER	/bed uedher/	brzydka pogoda
RAIN	/rejn/	deszcz
IT RAINS	/it rejns/	pada deszcz
SNOW	/snou/	śnieg
IT SNOWS	/it snous/	pada śnieg
FOG, MIST	/fog, myst/	mgła
WIND	/uynd/	wiatr
STORM	/storm/	burza
THUNDER STORM	/thándær storm/	burza z piorunami
LIGHTNING	/lajtning/	błyskawica
TO BLOW	/tu blou/	wiać
WARM	/uorm/	ciepło
HOT	/hat/	gorąco
HEAT	/hit/	upał
COLD	/kold/	zimno
COOL	/kuł/	chłodno
FROST	/frost/	mróz
SKY	/skaj/	niebo
CLOUD	/klaud/	chmura
CLOUDY	/klaudy/	pochmurno
SUN	/san/	słońce
SUNNY	/sanny/	słoneczny
SUNRISE	/sánrajz/	wschód słońca
SUNSET	/sánset/	zachód słońca
DAWN	/áon/	brzask
DUSK	/dask/	zmierzch
TWILIGHT	/tuajłajt/	półcień
MOON	/mun/	księżyc
MOONLIGHT	/múnłajt/	światło księżycy
FULLMOON	/fúłmun/	pełnia księżycy
CRESCENT	/kressent/	nów
STAR	/star/	gwiazda
NORTH STAR	/nórðh star/	gwiazda północna
GREAT BEAR	/grejt ber/	Wielka Niedzwiedzica
LITTLE BEAR	/łyttł ber/	Mała Niedzwiedzica
DARK	/dark/	ciemno
CLEAR	/klir/	jasno
SPRING	/sprin/	wiosna
SUMMER	/sammer/	lato
AUTUMN	/ótem/	jesień
WINTER	/uynter/	zima
DAY	/dej/	dzień
DAILY	/dejly/	codzienny
DAYLIGHT	/dejłajt/	światło dzienne
MORNING	/mornin/	rano
FORENOON	/fórnun/	przedpołudnie
NOON	/nun/	południe
AFTERNOON	/afternun/	popołudnie
EVENING	/iwnin/	wieczór
NIGHT	/najt/	noc
MIDNIGHT	/midnajt/	północ
HOURLY	/auer/	godzina
HALF AN HOUR	/haf en auer/	pół godziny
A QUARTER OF AN HOUR	/ej kuóter of en auer/	kwadrans
MINUTE	/mýnyt/	minuta
SECOND	/séknđ/	sekunda
HALF PAST ONE	/haf past uan/	pół do drugiej
QUARTER TO TWO	/kuóter tu tu/	trzy na drugą